

N:o 30.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1878.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

*Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående regleringen af utgifterna
under riksstatens första hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 4 och 53.)

S. A. K.

I afseende å riksstatens första hufvudtitel, som omfattar *Kongl. hof- och slottsstaterna*, hvilka för närvarande äro upptagna, den förra till 1,094,900 kronor samt den senare till 123,100 kronor, eller tillsammans 1,218,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit någon förändring; och har Riksdagen, på sätt bilagda tabell utvisar, till oförändrade belopp fastställt anslagen under denna hufvudtitel.

Sedan Eders Kongl. Maj:t hos 1877 års Riksdag gjort framställning i fråga om dispositionen för framtiden af den åt framlidna Hennes Maj:t Enkedrottning Josephina i hennes lifstid såsom enkesäte upplåtna kungsgården Tullgarn med dertill hörande hemman, lägenheter och inventarier, anmälde Riksdagen i underdånig skrifvelse den 19 Maj nämnda år, att

Riksdagen beslutat, att till disposition af Eders Kongl. Maj:t skulle för Dess lifstid öfverlemnas, derest Eders Kongl. Maj:t täcktes ett sådant erbjudande antaga, ej mindre Tullgarns slott med dertill hörande byggnader, trädgård och parkanläggningar samt inventarier, allt i enlighet med bestämmelserna i Kongl. brefvet den 1 Juni 1807, än äfven Tullgarns kungsgård jemte dermed under eget bruk då förenade hemmanen Kårtorp, Skyttorp, Nora och Stortorp med dertill hörande torp och lägenheter; men att deremot samtliga öfriga under Tullgarn lydande hemman och lägenheter skulle vid den tid, då egendomen af Hennes Maj:t Enkedrottning Josephinas sterbhus afträddes, till statsverket indragas och för dess räkning i lämpliga brukningsandelar utarrenderas, äfvensom att den till sjelfva kungsgården jemte de densamma underlydande hemman hörande skog skulle vid samma tid öfverlemnas till Skogsstyrelsen, att för statens räkning förvaltats; dock med kungsgården och dermed framgent förenade hemman och lägenheter förbehållen rätt att, för så vidt sådant vore med skogens bestånd förenligt, kostnadsfritt erhålla till husbehof utsyning å skogen så väl till byggnader och reparationer som till gårdsle och vedbrand.

Uti en den 5 nästlidne April till Riksdagen aflåten nådig proposition är nu meddeladt, *ej mindre*, att Eders Kongl. Maj:t vid underdånig fördragning af Riksdagens omförmälda skrifvelse förklarar Sig villig att antaga det ofvan berörda, af Riksdagen gjorda erbjudandet, dock med förbehåll att, derest kungsgårdens underhåll blefve för hofhållningen allt för betungande, kunna efter laga fardagstid till disposition för statsverket åter aflemna slottet och kungsgården med de jemte denna upplåtna hemmanen och emottagna, staten tillhöriga inventarier, *än äfven* att, sedan innehållet af Riksdagens skrifvelse i ämnet derefter blifvit vederbörande myndigheter till efterrättelse meddeladt, Riksmarskalks-embetet i underdånig skrifvelse den 21 sistlidne Mars anmält, att, då Riksdagens ifrågavarande beslut skolat den 14 i samma månad bringas till verkställighet, tvekan uppstått, huruvida — vid det förhållande, att Riksdagen såsom skäl för sitt beslut angifvit, att sjelfva kungsgården och de i sambruk med denna varande hemman ej lämpligen kunde från slottet afsöndras, hvadan endast de kungsgården i öfrigt underlydande hemman ansetts böra till statsverket indragas — hemmanen N:is 1 och 2 Tullbotorp, om $\frac{3}{4}$ mantal, i Hölö socken och lägenheten Eriksö ängar i Mörkö socken, hvilka lägenheter väl icke blifvit i Riksdagens skrifvelse särskildt omnämnda såsom afsedda att bibehållas under kungsgården, men sedan längre tid tillbaka varit i sambruk med denna och saknade alla åbyggnader, borde kungsgården fränskiljas eller anses i den till Eders Kongl. Maj:t gjorda upplåtelsen inbegripna; och hade Riksmarskalks-embetet, som härjemte erinrat, att, enligt hvad Riksdagens skrifvelse gäfve vid handen, Riksdagen beräknat den sammanlagda areal af åker och äng,

som skulle under kungsgården bibehållas, till 785 tunnland, öfverlemnad en af Förste Landtmätaren i Södermanlands län A. Helander gjord utredning, utvisande: att, enligt en år 1773 upprättad karta med beskrifning, egorna till hemmanen Tullbotorp utgjorts, förutom af tomtplats, humlegård, hagar och gärdesbackar, af 19 tunnland $\frac{1}{2}$ kappland åker samt 10 tunnland 7 kappland äng; att lägenheten Eriksö ängar innehölle 48 tunnland 6,8 kappland jord; att hela den under kungsgården Tullgarn brukade arealen af åker och äng utgjorde i det närmaste 785 tunnland; att i denna areal inginge så väl hela lägenheten Eriksö ängar, som den å 1773 års karta till hemmanen Tullbotorp upptagna åkerjord med undantag af omkring $1\frac{1}{2}$ tunnland, som numera utlagts till skogen; samt att jemväl den å 1773 års karta upptagna äng till sistnämnda hemman blifvit hufvudgården underlagd, ehuru densamma numera brukades såsom hagmark och således icke vore i oförmälda areal inbegripen. Åberopande denna utredning, hade Riksmarskalks-embetet anmärkt, att, derest hemmanen Tullbotorp och lägenheten Eriksö ängar frånskildes kungsgården, den areal, som komme att för denna bibehållas, skulle blifva icke obetydligt mindre, än hvad Riksdagen med den vid nästlidna riksmöte gjorda upplåtelsen afsett.

Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium, som derefter blifvit i ärendet hört, hade i underdånigt utlåtande den 28 sistlidne Mars, hvad särskildt anginge Eriksö ängar, upplyst, att dessa, å hvilka vid skattläggning år 1786 särskild ränta blifvit satt och som följaktligen icke inbegrepes bland de under hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Eriksö skattlagda egor, redan vid skattläggningstiden nyttjats till kungsgården; och hade Kollegium i underdånighet hemställt, att, när hemmanen Tullbotorp, samt lägenheten Eriksö ängar icke varit af framlidna Hennes Maj:t Enkedrottningen utarrenderade, hvilken omständighet legat till grund för andra hemmans skiljande från kungsgården, sådan åtgärd måtte vidtagas, att samma hemman och lägenhet blefve från utarrendering undantagna, för att fortfarande häfdas i sambruk med kungsgården.

Under åberopande af hvad sålunda förekommit, har Eders Kongl. Maj:t nu begärt det förklarande af Riksdagen i fråga om dispositionen af kungsgården Tullgarn med dittills underlydande hemman och lägenheter, att hemmanen N:is 1 och 2 Tullbotorp samt lägenheten Eriksö ängar måtte anses inbegripna i den till disposition af nu regerande Konungen under kungsgården upplåtna mark.

Riksdagen har denna nådiga proposition till behandling förehaft; och då, på sätt ofvan är antydt, sist församlade Riksdags beslut angående Tullgarn uttryckligen afsett, att sjelfva kungsgården och de i sambruk med denna varande hemman ej skulle från slottet afsöndras, hvadan alltså anledningen,

hvarföre nu ifrågavarande hemman och lägenhet icke blifvit undantagna från de kungsgården underlydande hemman, hvilka skulle till statsverket indragas, endast är att söka deruti, att de uppgifter angående Tullgarns tillhörigheter, som då voro att tillgå, varit i detta hänseende ofullständiga, får, med bifall till förevarande nådiga framställning, Riksdagen, i fråga om dispositionen af kungsgården Tullgarn med underlydande hemman och lägenheter, förklara, att hemmanen N:is 1 och 2 Tullbotorp samt lägenheten Eriksö ängar må anses inbegripna i den till disposition af nu regerande Konungen under kungsgården upplåtna mark.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1878.

Bil. Litt. A.**Ordinarie anslag under riksstatsens Första hufvudtitel.**

	Penningar.	
	Kronor.	öre.
Kongl. Hof- och slottsstaterna.		
<i>Kongl. Hofstatsanslagen.</i>		
Kongl. Maj:ts hofhållning	800,000	—
Hans Kongl. Höghet Kronprinsen	72,000	—
Hennes Kongl. Höghet Hertiginnan af Dalarne	28,000	—
Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie	18,000	—
För underhåll och vård af möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de Kongl. slotten	56,400	—
Kongl. hofstallets utfodring	45,000	—
Polis-, lys- och renhållning vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	22,500	—
Rosersbergs slott	3,000	—
Ved och kol för de Kongl. hofven	50,000	—
Sgr	1,094,900	—
<i>Kongl. slotten.</i>		
Reparationer å Stockholms slott med flera för de Kongl. hofven upplätta byggnader	63,000	—
Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	11,250	—
Drottningholms och Svartsjö slott	24,600	—
Gripsholms slott	5,000	—
Ulriksdals slott	8,250	—
Haga lustslott och park	8,000	—
Strömsholms slott	3,000	—
Sgr	123,100	—
Summa	1,218,000	—